

Községi dobszó

Hegyközcsatár község hírlapja 2013. VII. Évf. 9. szám, Szeptember

A bő szüret megünneplése Hegyközcsatárban

Az esős, zimangós időjárás sem szegte a kedvét annak a tíz magyar népviseletbe öltözött fiatalnak akik szekereken járták be a környező településeket hívogatni azok lakosai az esti mulatságra

Szombaton, szeptember 14-én már a délelőtti órákban kezdtek gyülekezni Hegyközcsatár fiataljai akik arra készültek hogy Tóttelek, Síter, Hegyközpályi és Hegyközújlak érintésével (jó hosszú útvonal!) estére visszaérkezzenek Csátárba és mindenkit meghívjanak az esti szüreti mulatságba.

A községi RMDSZ és Polgármesteri Hivatal szép új díszes magyar népviseletű ruhákkal lepte meg a fiatalokat ezen alkalommal, örült is mindenki hiszen ki ne örülne annak ha kap valami újat.

A kultúrházban még elpróbálták néhányszor azokat a táncokat, amelyeket majd hívogató alkalmával mutatnak be de külön tánccal készültek az éjféli bemutatóra.

Tizenegy órakor megszólaltak a református templom harangjai, amelynek bűgő hangjára, Vitályos Barna a község polgármestere és Sztankovics Gyula kultúrreferens vezetésével mindenki bevonult a templomba, hiszen már évtizedek óta az a hagyomány, hogy az öikuménia jegyében a református és római katolikus lelkipásztorok áldásával indulnak útra.

Ez alkalommal Miklós Csaba református lelkipásztor tartotta az ünnepi hálaadó Istentiszteletet, aki alapigéjét a Prédikátor Könyve 12:1-3- ra alapozta „Örvendezz a te ifjúságodban, és vidámítson meg téged a te szíved a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek útjaiban, és szemeidnek látásiban; de megtudd, hogy mindezekért az Isten tégedet ítéletre von! 2. Vesd el a haragot a te szívedből, és vesd el a gonoszt a te testedből; mert az ifjúság és a hajnal hiábavalóság. 3. És emlékezzél meg a te Teremtődről a te ifjúságodnak idejében, míg a veszedelemnek napjai el nem jönnek, és míg el nem jönnek az esztendők, melyekről azt mondod: nem szeretem ezeket!” – szólt az alapige.

„...ez esztendőben is elhozta az Úr Isten számunkra ezt a napot, amikor elindultok hívogatni a szüreti multságba,... örvend a szívünk, amikor látjuk, hogy vannak még ifjak, akik tovább őrzik és viszik őseink hagyományait. A mai nap a hálaadás napja is, hiszen hálát adunk az Úrnak az idejének termését, hálaadás az Istennek, aki az idejének viszontagságos időjárás ellenére is megadta számunkra a bő termést!”- hangzottak a lelkipásztor áldást osztó szavai.

Ezt követően Farkas András Bertalan a hegyközcsatári római katolikus közösség plébánosa áldotta meg a szüreti multságra induló fiatalokat, felkészítőiket, majd egy közös fotó erejéig mindenki kivonult a református templomkertben nem rég felavatott emlékműhöz, ahol Vitályos Barna a község polgármester gratulált elsősorban a fiataloknak és felkészítőiknek Bégányi Évának, Balogh Yvettnek és Molnár Izabellának egy-egy ajándékcsomagot nyújtva át elismerése jeléül. Most is mint minden évben Illés Viktória egy kis meglepetés csomagot nyújtott át Vitályos Barna polgármesternek, aki örömteli szívvel vette át az ajándékot megköszönve figyelmességüket.

Dél multával elindultak a szekerek elől lovas legénnyel, egy külön szekéren utazott az Abrakadabra zenekar, akik az esti multságon is zenéltek és gondoskodtak a község szórakoztatásáról.

Minden településen ahol jártak az emberek kedvesen fogadták őket, mindenütt megkínálták a jól elázott táncosokat finomságokkal (délután eleredt az eső de ez sem szegte kedvüket a táncosoknak és kísérőiknek), étellel, itallal, üdítővel.

A sors iróniájaként a hegyközcsatári szüretibálosok összefutottak a szomszédos hegyközpályiakkal (hogy miért ott is éppen ma volt a szüreti multság?) egymás táncait bemutatva egymásnak és a szép számban összegyűlt érdeklődőknek, akik hatalmas tapssal és sok finomsággal köszönték meg előadásukat.

Már javában lemenőben volt a Nap, amikor visszaértek a hívogatásból, egy jó és finom vacsora elfogyasztása után, amelyet a gyerekek szülei és a Hivatal munkatársai készítettek a kultúrház konyhájában, megkezdődött az igazi szüreti bál, a kultúrotthon egy adott pillanatban már úgy nézett ki, hogy kicsinek bizonyul, örültek is a szervezők. A rendezvényt semmilyen rendbontás nem zavarta meg tudtuk meg a szervezőktől.

Ünnepélyes tanévnyitó Hegyközcsatárban

2013. Szeptember 16-án reggel csillogó szemű kisdíákok szüleikkel várokoztak, hogy részt vegyenek a hegyközcsatári Református templomban tartott ünnepélyes tanévnyitón.

A meghitt ünnepség Miklós Csaba tiszteletes ünnepi beszédével kezdődött, majd Farkas András tiszteendő áldotta meg a jelenlévőket.

Vitályos Barna polgármester úr beszéde következett, melyben gyermekkori emlékeiből idézett a gyermekeknek kihangsúlyozva a tanulás fontosságát.

Oros Erika igazgatóasszony szólalt fel ezek után, aki a gyermekeket, szülőket, a polgármesteri hivatal képviselőit s az iskola valamennyi dolgozóját köszöntötte a tanévnyitó ünnepségen. Először az előkészítő osztályos tanulókhöz szólt: "Nagy szeretettel vártunk benneteket, remélem ti is örömmel jöttetek hozzánk.

Izgalmas dolgok várnak itt rátok. Sok hasznos és érdekes dologról fogtok tanulni és sok új baráttra is letek majd itt. Bízom benne, hogy szüleitekkel együtt felfedező kalandként élitek meg az iskolát. Mindig nagyon figyeljete a tanítónéni szavaira, igyekezzetek megtanulni mindent amit lehet tőle és szerezzetek sok - sok piros pontot, hogy anya és apa veletek örüljön." , majd az elsősökhöz fordulva köszöntötte őket az iskola családtagjaiként. A nyolcadikosoknak is előkerült egy üzenet a tarsolyból "Lelkiismeretesen végig kell dolgozni a tanévet! Tanuljatok úgy, hogy év végén elmondhassátok: mindent megtettetek azért, hogy sikeres tanévet zárjatok. Szüleitektől és tőlünk ehhez minden segítséget megkaptok."

A kedves szülőknél is elmondta, igazán csak akkor lesz sikeres a gyermek, ha az iskola és család együttes erővel segíti a gyermekeket céljaik elérésében.

Az igazgatóasszony megköszönte a polgármesteri hivataltól kapott segítséget is melyet a múlt tanévben kapott az iskola közössége.

Végül, bemutatta a 2013-2014-es tanév tanári karát. Rövid versösszeállítás következett a tanulók részéről, majd az előkészítő és első osztály tanulóinak átadták az iskola nevével ellátott nyakkendőt. Az előkészítő osztály tanulóit átvehették ezen alkalommal a Rákóczi szövetség iskolakezdő csomagját is.

Az igazgatóasszony Bösze Éva verséből idézett búcsúzóul:

„Ma, amikor útnak indul A sok kicsi iskolás, Kívánjuk, hogy öröm legyen Számukra a tanulás!”

Oros Erika

A bérmálás szentségének kiszolgáltatás a Hegyközcsatárban

A bérmálás egyesülés a Szentlélekkel: a keresztény nagykorúság szentsége, ez történt vasárnap szeptember 15-én a hegyközcsatári római katolikus templomban is, négy fiatal büszkén vállalta a hét szentség egyikét.

Vasárnap, 2013 szeptember 15-én délelőtt mintha másképp, ünnepélyesebben szóltak volna a *római katolikus templom* harangjai, ünnepi szentmisére hívogatták a település lakosait felekezeti hovatartozás nélkül, hiszen igazi hálaadó és áldást osztó szentmisére készült a római katolikus közösség, a bérmálás szentségének kiosztására, befogadására.

Exc. Böcskei László megyéspüspök négy fiatalnak, három leány és egy fiúnak, szolgáltatotta ki a bérmálás szentségét *Hegyközcsatárban*, ott ahol a település legmagasabb pontjára épített templomot 1806-ban a római katolikus közösség.

A Főpásztor most is hamarabb érkezett hogy legyen ideje elbeszélgetni, ismerkedni a helybéliekkel, és a bérmálás szentségének kiosztására váró fiatalokkal. Elmondása szerint a fiatalok jól felkészültek, és meggyőződése, hogy igazi tagjai lesznek az anyaszentegyháznak.

Sokan voltak jelen ezen a jelentős *szentmisén* hiszen sajnos ilyen egyre ritkábban van az egyházközség történetében, a természetes apadás miatt. Sokan jöttek más településekről, de jelen voltak a helyi és környező falvak más felekezeti gyülekezeteinek tagjai az egymás szomszédságában élő református, baptista és római katolikus közösségek tagjai mindig is barátságban éltek egymással, megtisztelve jelenlétükkel egyik vagy másik felekezet ünnepi rendezvényeit.

Nagy volt a feszültség és izgalom a fiatalok között, de talán még jobban izgultak a bérmaszülők és szülők, hiszen a bérmaszülő kötelessége az, hogy a megbérmáltat a keresztény életben szóval és példájával segítse.

A gyenge, fiatal facsemetét erős cövekhez szokták kötni, hogy derékba ne törje a szél. Amikor az, az évek hosszú során megerősödött, elveszik mellőle a cöveket, mert a fának már megvan az a belső ereje, amellyel önmagában is ellen tud állni bármilyen viharoknak. Nemhiába hívják latinul confirmatio-nak: a bérmálás szentsége ezt a belső megerősítést adja a fiatal kereszténynek. A latin firmus szó azt jelenti, hogy erős, az erőnek a tartás, ellenállás, szívósság jelentésárnyalatával. A bérmálás a lelki érés, lelki érettség, mondhatnánk, a lelki felnőtté avatás szentsége, hatására a gyermek lelkileg felnőtté válik.

Tudnunk kell hogy az első bérmálás pünkösdkor volt, amikor az apostolok megkapták a Szentlelket. Ők érett felnőttek voltak ekkor. Hosszú imával és várakozással készültek pünkösdre. Lelkükben pedig ott volt a készség, hogy Krisztusért és születő Egyházáért adják életüket. A bérmálásban a megkeresztelt – most már felnőttként – vállalja azt, amit a keresztségben szülei vállaltak helyette: krisztusi életet és küldetést. S odaadására válaszul a Szentlélek új módon tölti el őt és megerősíti, hogy képes legyen a nagykorú keresztény életre.

Miután a püspök megbizonyosodott afelől, hogy a fiatalok felkészültek a bérmálás szentségének kiszolgáltatására, hiszen a bérmálás szentsége a keresztény nagykorúság szentsége, amelyben megkapjuk ajándékkul a Szentlelket, erőt és küldetést kapunk, hogy Krisztus tanúi legyünk az Egyházban és a világban, megkezdődött a fogadalom tétel, a bérmászülők és a jelenlevők tanúságával. Az Apostolok Cselekedetei könyvéből tudjuk, hogy a bérmálás gyökerei az Apostolok koráig nyúlnak vissza: "Rájuk tették tehát kezüket, s azok megkapták a Szentlelket" (8,17). A bérmálásnak, a krizmával való megkenés mellett, a kézrátétel ma is lényeges aktusa. Ezt követően először az új megbérmáltak, majd a jelenlevők éltek az oltárszentséggel, hiszen ők ezzel Krisztus testét és vérének vesznek magukhoz. A szentmisét követően a Főpásztor és segédei **Ft. Vakon Zsolt** plébános, püspöki titkár, valamint **Ft. Farkas András Bertalan** helyi plébános, házigazda egy közös kép erejéig együtt fotózkodtak az anyaszentegyház új tagjaival majd közösen kivonultak a templomból.

Tóth Zs

HASZNOS TUDNIVALÓK A GYÜMÖLCSÖSBEN, DÍSZKERTEKBEN ÉS ZÖLSÉGESBEN

SZEPTEMBER

- vethetjük a korai sóska, saláta, spenót, retekmagot
- befejezzük a dughagyma felszedését és raktározását
- a hagymát száradás után átválogatjuk és elraktározzuk
- összegyűjtjük a hajtathoz és a melegágyak beállításához szükséges földet
- betakarítjuk az érett uborka, tök és dinnye termését, a magot kiszedjük, megmossuk és megszáritjuk
- magnyerés céljából kiválogatjuk a paradicsom, paprika, tojásgyümölcs (vinetta) legszebb terméseit, a magot kiszedjük és megszáritjuk
- betakarítjuk és elcsépeljük a magnak meghagyott paszulyt
- folytatjuk az őszi káposzták ápolását
- Rendbe hozzuk és fertőtlenítjük a tároló helyiségeket
- a gyümölcsfák törzsét most lehet rendbe hozni
- a megszedett gyümölcsösökben megkezdhetjük a szántást, trágyázást, ásást
- a díszkertekben elültethetjük az évelő hagymákat átteleltetésre cserepekbe ültetjük a muskátlit és a fuk-sziát

OKTÓBER

- kiszedjük, összegyűjtjük és elraktározzuk a paradicsom és paszulykarókat
- az elszáradt növényeket összegyűjtjük és elégetjük
- betakarítjuk a sárgarépát, petrezselymet és zellert, a földtől és levélzettől megtisztítjuk majd elraktározzuk. Vigyázat nem szabad megmosni mert úgy hamarabb rothadásnak indul
- magtermelés céljából kiválogatjuk a legszebb petrezselyem és peszternákot, majd kiültetjük
- ugyancsak kiültethetjük a hagyma és káposzta anyanövényeket, a biztonság kedvéért jó ha betakarjuk egy kevés szalmával
- kezdhethetjük a szőlő szüretelését, valamint szedhető a téli alma és körte
- a hónap végén elkezdhetjük a faültetést
- a díszkertekben az évelő növények töveit trágyával takarjuk betrágyázzuk és ássuk fel a díszkertet

Mit kell tudni a környezetünkről

A környezetvédelem nem más, mint a törvények betartása és alkalmazása a környezet lerombolása és szennyezése ellen.

A környezet négy nagy kategóriából áll: talaj, levegő, víz és élővilág (emberek, állatok és növények).

Az emberek, és a föld megóvása érdekében fokozott figyelmet kell fordítani a környezetvédelemre. Vigyázni kell, hogy ne szennyezzük be földünk talaját, felszíni és altalaji vizeit, levegőjét és élővilágát. Minden embernek érdekében áll hogy megvédje környezetét, óvakodjon, attól hogy olajt, vegyszereket ne öntsön a talajra vagy a vizekbe. Mérgező hulladékokat ne égessenek el, mert ezzel szennyezik a levegőt.

Az ipar és a mezőgazdaság nagyfokú fejlesztésével hozzájárulunk földünk és környezetünk szennyeződéséhez. A vegyi üzemek és a nehézipar nagyon sok szennyezőanyagot bocsát ki a környezetbe, úgy a talajba, a vizekbe, mint a levegőbe. Ahhoz hogy ezeket, a szennyeződések megállítsuk törvényekre, és rendeletekre van szükség, amelyek szabályozzák a mérgező vegyi anyagoknak és nehézfémeknek a természetbe való bejutását.

Egészségünk és földünk megóvása érdekében fokozott figyelmet kell fordítanunk a környezetünk tisztántartására és ápolására. Vigyáznunk kell érdeinkre, mert a fák megkötik a talajt és így védik a környezetünket a földcsuszamlásoktól. Vigyáznunk kell vizeinkre (patakok, folyók, tavak), ne kerüljenek bele mérgező vegyi anyagok (gyomirtók, permetszerek, motorina, olaj, stb.) mert ezek veszélyeztetik ivóvíz-készleteinket és vízi élővilágunkat.

Minden ember kis odafigyeléssel szebbé és tisztábbá tudja tenni környezetét, mely egyben állampolgári kötelessége is.

Ónodi Zsolt—környezetvédelmi felügyelő

Szeptemberi jeles napok

Szeptember 1.

Egyed napja, őszezdő nap.(Szent Egyed remete a VIII. században élt Provence-ban.) Sok helyütt ekkor kezdték meg a búza és a rozs vetését, mert azt tartották, akkor bő termésre számíthatnak. Erdélyben ezen a napon állnak szolgálatba a pásztorok. Azokat a disznókat, amelyeket karácsony táján akartak levágni e naptól hízóra fogták. Ha esett az eső Egyed napján, esős ősze számítottak, ellenkező esetben szárazra.

Szeptember 5.

Lőrinc napja, úgy nevezett "rontónap". Lőrinc sok kárt csinál, például megrontja a vizeket, azokban már nem lehet fürödni (hideg van), beleesik (máshol belepisil!) a dinnyébe, azaz a nyári görögdinnye e nap után már élvezhetetlen lesz, lucskos, vízízü.

Szeptember 8.

Kisasszony napja, Szűz Mária születésének napja. Magyarországon kedvelt búcsúnap. A hívő asszonyok kimentek a szabadba napfelkeltét várni. Úgy tartották, aki arra érdemes, a felkelő napban megláthatja Máriát. Bizonyos vidékeken ekkor kezdték el vetni a gabonát, melyet kisasszony napjára virradóra kitétek a szabadba, hogy a harmat érje, "az Úristen szentelje meg". Mint a paraszti gazdasági élet fontos napja, sokfelé a cselédek szolgálatba állásának napja is volt. A dió leverését a fáról is ekkor kezdték. Szép elnevezése: Fecskehajtó Kisasszony napja arra utal, hogy ettől a naptól kezdve keltek útra a költöző madarak.

Szeptember 15.

Hétfájdalmú Szűzanya napja. Mária anyai fájdalmára- melyet megfeszített fia halálát látván érzett - emlékezés napja. Nagyon régi kultusz, egyike első nyelvemlékeinknek, az Ómagyar Mária siralom is erre utal. A Pieta, mint az egyetemes emberi szenvedés szimbóluma vonult be a művelődéstörténetbe. Számos ábrázolása létezik a halott fiát ölében tartó Szűzanyának. Egerben ismert szőlőműves terminus a "fájdalmasra szed", azaz a szüretet erre a napra befejezi

Szeptember 21.

Máté apostol és evangélista napja. Egyes vidékeken Máté hetében vetették a gabonát. A vetés a férfiak munkája volt, melyhez különféle rituálék kötődnek. A vetőmagot megszentelték, a férfiak megmosták a lábukat, tiszta ruhába öltöztek, így mentek ki a földekre. Egyes vidékeken a magvető a nyelve alá három búzaszemet tett, és a művelet közben nem volt szabad beszélnie. Miután a vetést elvégezték, a vetőabroszt (ami gyakorta a karácsonyi abrosz) a magasba dobták, hogy nagyra nőjön a gabona.

Szeptember 29.

Szent Mihály arkangyal ünnepe. A hagyomány szerint Mihály a túlvilágra költöző lelkek kísérője, ő ítéli meg az emberek cselekedeteit az Utolsó Ítéletkor. Általában kezében karddal és mérleggel ábrázolják. Ez a nap volt az ún. kislevelelő időszakának kezdőnapja, azaz a lakodalmak ideje, mely egészen Katalin napig tartott (november 25.).

Gyakorlatilag az időjárás hidegre, téliesre fordulását hozta Mihály napja. Egy göcseji mondás szerint "Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet." Ezután már tilos volt az ágyneműt a szabadban szellőztetni. Úgy tartották ekkor szűnik meg a legelőkön a fű növekedése.

Az állatok viselkedéséből a téli időjárásra következtettek. Ha a juhok szorosán egymás mellé feküdtek, hosszú kemény télre számítottak. A halászó vidékeken úgy tartották a halak ekkor a víz mélyére (az iszapba) húzódnak.

A gazdasági év szempontjából jelentős nap, eddig legeltették a réten a Szent Györgykor kihajtott marhákat. Csíkban a pásztorok ekkor térnek vissza a havasokról, a jószágokat ezután a gazda gondjaira bízzák. A juhászok is ekkor kapják meg a bérüket, és általánosan ez a nap a szegődtetés napja, azaz a cselédek ekkor költöznek új gazdához.

A lapot szerkeszti: Tóth Zsolt Zsigmond

✂ allózta Tóth Zs.